

Kokoelmien kuvailu

RDA-verkkokoulutus

19.10.2017

Sinikka Luukkanen

sinikka.luukkanen@helsinki.fi

Kansalliskirjasto

Miten RDA suhtautuu kokoelmien kuvailuun, mikä on kokoelma

1.5.2 Kokonaisuuden kuvailu

e) yksityisen keräilijän, välittäjän, **kirjaston**, arkiston tms. kokoama **kahden tai useamman yksikön kokoelma**

Esim. painettujen käsiohjelmien yksityinen kokoelma, museon kokoama digitaalisten kuvien tietokanta tai henkilökohtaisten papereiden arkisto

Julkaistut ja julkaisemattomat aineistot

- 1) Kokoelma = eri lähteistä koottuja *julkaistuja aineistoja*, joilla on jokin yhteinen tekijä
- 2) Arkistoaineistokokoelma = *julkaisemattomia asiakirjoja* joita jokin henkilö tai yhteisö on luonut toimintansa aikana ja joita säilytetään niiden arvon vuoksi. Se voi olla myös jonkin henkilön tai yhteisön hankkima, vaikka se ei koske sitä itseään. Aineistolla on jokin yhteinen ominaisuus.

Kuvailun edellytykset

- Nimeke ja vastuullisuus
- Tuotanto-/julkaisutiedot
- Laajuus

2.3.2.11 Kokoelman (julkaistu aineisto) nimeke sepitetään

Sepitetään lyhyt kuvaava nimeke, joka ilmaisee yhden tai useamman seuraavista:

- aineiston luonteen (esim. kartta, käsikirjoitus, päiväkirja, mainos)
- aineiston aiheen (esim. henkilöiden, yhteisöjen, esineiden, toimintojen, tapahtumien ja paikkojen nimet sekä aikamääritteet)
- tekstin tms. alkusanat
- aineistoa kuvaavan ilmaisun (esim. genre termit)
- kuvailtavaan aineistoon liittyvään aineistoon perustuva nimeke – a tittle based on a related resource .

Sepitetystä nimekkeestä tehdään huomautus, **jos** aineisto on tyypiltään sellainen, jossa tavallisesti esiintyisi identifioivaa tietoa (esim. kustannettu kirja).

SKL: Sepitetty nimeke merkitään kuvailevan yhteisön käyttämällä kielellä ja kirjoitusjärjestelmällä, josta voi olla myös poikkeuksia

Kokoelmien nimeke-esimerkkejä

Matkailumainoksia Naantalista (- aineiston luonne)

Eläinsuojeluaiheisia lentolehtisiä vuosilta 1910-1930 (-aihe)

Kirjeitä ja kirjoitelmia, puheita ja pakinoita / Antti Prusi (- aihe)

Persialaiset Karkussa vuonna 1609 / Antti Prusi (-aihe)

*Helsingin yliopiston virkaanastujaisesitelmää "Kutsu kuulemaan"
(tekstin alkusanat)*

*Opiskelijoiden luentomuistiinpanoja Henrik Gabriel Porthanin ja
Matthias Caloniuksen luennoilta (-aihe)*

Kansalliskirjaston exlibris-kokoelma (-genre)

Yhteislauluja / koonnut Arvo H. Nurmi ja Tampereen kaupunginkirjasto

2.3.2.11.4 Arkistoaineistojen ja - kokoelmien nimeke sepitetään

Arkistoaineiston ja – kokoelman sepitetty nimeke sisältää (a) aineiston tekijän, (b) aineiston kokoajan tai (c) aineiston lähteen (alkuperän), mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

a) A.O. Väisäsen kirjeitä

b) Arkkipiispa Erkki Kailan arkisto

Yhteislauluja / koonnut Arvo H. Nurmi ja Tampereen kaupunginkirjasto

c) Kimmo Kaivannon lapsuusajan piirustuksia Sara Hildenin museon näyttelyssä 16.6.-3.9.2017

Jos aineisto ei luonteensa vuoksi sisällä identifioivaa tietoa (esim. valokuva, esine, **kokoelma**), jätetään pois huomautus tai muu ilmaus siitä, että tieto on otettu aineiston ulkopuolisesta lähteestä.

6.2.2.6.2 Käsikirjoitusaineistot

Sepitetty nimeke muodostetaan arkiston tms. **auktorisoidusta hakutiedosta** (katso 11.13.1) jota seuraa sana **käsikirjoitus**.

Sisällytetään arkiston tms. kokoelmatunnus aineistolle tai – ryhmälle.

- *British Library. Käsikirjoitus. Additional 6679, folio 111*

Julkaisutiedoista

- RDA ei ohjeista, miten julkaisu-/tuotantopaikka sekä julkaisija/tuottaja merkitään niissä tapauksissa kun näitä tietoelementtejä aineistoissa on runsaasti
 - Ei ole mielekästä merkitä esim. vain yhtä (eli aineistossa ensimmäiseksi merkittyä) julkaisupaikkaa, tai silloin kun tiedot saadaan vain osasta kokoelmaa
- Tietokantojen uusissa RDA-kokoelmatietueissa onkin merkitty vain julkaisu-/tuotantovuodet
- Voi siis päätellä, että julkaisupaikka ja julkaisija sekä tuotantopaikka ja tuottaja merkitään vain silloin kun aineistosta pystytään tekemään ne järkevällä tavalla

2.7.6.7 Kokoelman ja arkistokokoelman kattava ajanjakso

- Jos kokoelman aineisto osuu yksittäiselle vuodelle ja päivälle, merkitään tarkka ajanmääre ISO 8601 -standardin mukaan
 - *1906-03-17*
- Jos kokoelma kattaa ajanjakson, merkitään sitä rajaavat vuodet
 - *1917-1919*
- Jos suurin osa aineistosta painottuu tietylle ajanjaksolle, merkitään vuosilukujen perään vallitsevat vuosiluvut
 - *1810-1944, useimmin esiintyvät vuodet 1920-1944*
- Jos aineistosta ei löydy selkeitä vuosia, merkitään arvioitu aika. Myös aineiston ulkopuolelta otettu aika merkitään :
 - *1867?*
 - *vuosien 1920 ja 1943 välillä*
 - *Tuotantoaika tuntematon (jos asiaa ei pystytä selkeästi kertomaan vuosilukujen avulla)*

2.7.6 Arkistoaineiston tuotantoaika

Tuotantoaika on ydinelementti **julkaisemattomien** aineistojen kuvailussa. Kyseessä on silloin joko:

- Arkistoaineiston laatimisen tai kirjaamisen ajankohta,
- Kokoelman aineistojen tuottamisen tai julkaisemisen ajankohta

Tiedonlähteet otetaan mistä tahansa

Tuotantoajan merkitseminen (katso 2.7.1)

3.4.1.11 Kokoelman laajuus

Laajuus on ydinelementti ainoastaan silloin kun aineisto on täydellinen tai jos sen koko tiedetään. Yksiköiden laajuudet merkitään vain jos ne ovat helposti todennettavissa tai niitä pidetään tärkeinä tunnistamisen kannalta.

Kokoelman laajuus merkitään sellaisella tavalla, joka kaikkein luontevimmin kuvailee kertoo kokoelman koosta:

- Yksikköjen lukumäärä, kotelot
 - 30 kappaletta
 - 2 nidettä
 - 6 koteloa - tai 6 koteloa (80 postikorttia)
- Vaadittava tila
 - 1,5 m (70 nidettä)
- Yksikön tyyppi ja lukumäärä
 - 35 kirjettä, 20 valokuvaa
 - kirjeitä (jos lukumäärää ei tiedetä tai se tiedetään kasvavan)

Kokoelmakuvailut Marcissa

- Nimiössä:
 - 07 Bibliografinen taso =c (kokoelma)
 - 17 Koodaustaso = 3 (vähimmäistasoa niukempi)
- 008:
 - Julkaisuvuodet 1-2
- Vapaamittaiset kentät
 - Vastuullisuudet (1XX ja 7XX)
 - Aineiston laajuus 300-kenttää voi toistaa aineistotyyppien ryhmittelyssä
 - 3XX-RDA-kentät aineiston mukaan
 - Sisällönkuvailu (luokat ja asiasanat, genret)
 - Kokoelman sisällön vapaamuotoinen kuvailu (520 2_ \$a)
 - Käyttörajoitustiedot (506, 540, 542)
 - Linkit kokoelmiin

Mao Tse-tungin kirjoituksia : 1955-1969.

Kirjoittaja: Mao, Tse-tung, 1893-1976.

Kieli: suomi

Kustantaja: Helsinki : Suomi-Kiina-seura, 1965-1970.

Kokoelma sisältää: 3 koteloa (38 nidettä)

Asiasanat: 1900-luku, poliittinen historia, kommunismi, Kiina

Eurovision laulukilpailut Helsingissä 2007 : Kansalliskirjaston verkkokeräys suomi

Helsinki : Kansalliskirjasto, 2017.

Useita verkkoaineistoja

Aineisto on käytettävissä vapaakappalekirjastoissa

Eurovision laulukilpailut, laulukilpailut, popmusiikki historia, esittäjät

UDK: 78

Sisältö: Eurovision 52. laulukilpailut järjestettiin Helsingin Hartwall-areenalla toukokuussa 2007. Kilpailuun osallistui edustajia 28 maasta. Kokoelma sisältää Eurovision laulukilpailujen historiaa, keskustelupalstoja (mm. Suomi24), lehtiartikkeleita, videoita, esiintyjien ja juontajien päiväkirjamerkintöjä, blogeja sekä tietoa Helsingin tarjoamista viisuaiheisista tapahtumista.

Kirjeitä ja kirjoitelmia, puheita ja pakinoita / Antti Prusi

Prusi , Antti, kirjoittaja.

suomi

UDK: 327

Vammala : Antti Prusi, 1970-1990.

Kokoelma sisältää Antti Prusin julkaisemattomia ja julkaistuja poliittisia tekstejä ja mielipidekirjoituksia, puheita sekä kirjeitä mm. N.N:lle ja P.P:lle.

Kokoelma

2 koteloa kirjeitä, 3 koteloa niteitä, 1 kotelo lehtileikkeitä

2 C-kasettia

Kirjaston teettämä lehtien yhteissidos

Joululehtiä vuosilta 1911-1915

suomi, ruotsi

1 nide (20 joululehteä)

Kokoelma sisältää suomalaisia ja ruotsalaisia joululehtiä

Sydäntalvi : joululukemista Suomen kodeille, 1911-1915

Kring granen och brasan : tidningen Barnavännens julnummer, 1914

Joulusanomia lapsille, 1914

Julbocken 1914

Barnens julrosor, 1916

Barnens julrosor, 1916

Joulupukki, 1915

Sisäilmastoseminaareja 1989-2015

Tekijä: Sisäilmayhdistys

Sisältö: Kokoelma sisältää 24 Sisäilmayhdistyksen Helsingissä ja Espoossa järjestämää sisäilmaseminaaria.

Julkaisutiedot: Helsinki : Sisäilmayhdistys, 1990-2016.

Laajuus: 24 nidettä

Tehtävänä on kuvailtava laatikollinen museoesitteitä eri maista nimekkeen valinta?

- jako eri maittain

- Tanskalaisia museoesitteitä 1950-2001

1950-2001

5 kansiota (110 esitettä)

- jako museotyypeittäin

- Taidemuseoesitteitä Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta

Kokoelmiksi joukko eriaineisia julisteita: vaalit, elokuvat, urheilukilpailut ym.

Julisteita 1925-2000 : elokuvat, vaalit, urheilukilpailut

Vaalijulisteita 1925-2000

Elokuvajulisteita 1938-2000

Urheilukilpailujulisteita 1925-2000